

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/263/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714216113
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2017:5714216113.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudkyňou Mgr. Evou Marčekovou v právnej veci

F. Š., nar.XX.X.XXXX

a vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa

V. Š., nar.XX.XX.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, F. do plnoletosti, deti rodičov, matky G.. H.. F. Š., J., K.. R., nar.XX.X.XXXX, bytom S.. L. XXXX/XX, H., právne zastúpenej AK JUDr. Miriam Podhradská, s.r.o. so sídlom v Martine, A. Pietra 10645/17 a otca A.. E. Š., nar.XX.X.XXXX, bytom B. XXXX/XX, H., právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Kašubom, advokátom so sídlom v Martine, Holubyho 51, deti v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v konaní o návrhu matky o zmene úpravy práv a povinností rodičov k deťom a o nariadenie predbežných opatrení takto

r o z h o d o l :

Otec je p o v i n n ý platiť na F. Š., nar. XX.X.XXXX výživné vo výške 350,- Eur mesačne od 4.12.2014, z toho bežné výživné 250,- Eur mesačne k jej rukám a 100,- Eur mesačne na tvorbu úspor na jej osobitný účet a vo výške 450,- Eur mesačne od 1.9.2016, z toho bežné výživné 350,- Eur mesačne k jej rukám a 100,- Eur mesačne na tvorbu úspor na jej osobitný účet vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred.

Súd vo zvyšku návrh z a m i e t a.

Nedoplatok na výživnom F. Š. od 4.12.2014 do 30.4.2017 otcovi
n e v z n i k o l.

Súd konanie o návrhu matky o zverenie v tom čase maloletej F. Š., nar. XX.X.XXXX do jej osobnej starostlivosti z a s t a v u j e.

Maloletá V. Š., nar. XX.XX.XXXX s a z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

Otec je p o v i n n ý platiť na maloletú V. Š., nar. XX.XX.XXXX výživné vo výške 300,- Eur mesačne od 4.8.2016, z toho bežné výživné 200,- Eur mesačne k rukám matky a 100,- Eur mesačne na tvorbu úspor na osobitný účet maloletej zriadený matkou vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred.

Nedoplatok na výživnom maloletej V. Š. od 4.8.2016 do 30.4.2017 otcovi n e v z n i k o l.

Súd u k l a d á m a t k e povinnosť zriadiť maloletej osobitný účet na príjem časti výživného na tvorbu úspor a oznámiť písomne jeho číslo otcovi v lehote najneskôr do sedem dní od jeho zriadenia.

Na nakladanie s prostriedkami na osobitnom účte maloletej je potrebný súhlas súdu.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou V. Š., nar. XX.XX.XXXX takto:
každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatku od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod. s výnimkou času letných prázdnin,
počas letných prázdnin od 16.7. od 9,00 hod. do 31.7. do 19,00 hod., od 16.8. od 9,00 hod. do 31.8. do 19,00 hod.,
počas vianočných sviatkov a Nového roka každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 9,00 hod. do 25.12. do 18,00 hod., od 2.1. od 9,00 hod. do 4.1. do 18,00 hod., každý páry kalendárny rok od 26.12. od 9,00 hod. do 28.12. do 18,00 hod., od 31.12. od 9,00 hod. do 2.1. do 18,00 hod..

Matka je povinná maloletú na styk riadne pripraviť a styk otca s maloletou umožniť.

Otec si maloletú prevezme pred domácnosťou matky a po ukončení styku odovzdá matke pred touto domácnosťou.

Rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 8C/92/2011-151 zo dňa 20.3.2012 vo výroku o úprave práv a povinností rodičov ku F. Š. a k maloletej V. Š..

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 4.12.2014 matka žiadala nariadiť predbežné opatrenie, mal. F. a mal. V. zveriť do jej osobnej starostlivosti, otca zaviazat' povinnosť počnúc dňom právoplatnosti výroku prispievať na ich výživu 340 Eur, resp. 200 Eur mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k jej rukám až do rozhodnutia vo veci samej s tým, že styk bude prebiehať po dohode s matkou bez obmedzenia a zároveň po vykonanom dokazovaní vydať rozsudok, ktorým zverí maloleté do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazá platením výživného vo výške, ktorú uzná súd za adekvátnu a primeranú vzhľadom na oprávnené potreby detí a schopnosti a možnosti otca. Uviedla tiež, že manželstvo bolo rozvedené, súd rozhodol o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, otec ju zabezpečuje každý páry týždeň kalendárneho roka v čase od nedele od 18,00 hod. a matka každý nepárny týždeň v rovnakom čase. Mal. F. sa na svojho vlastného rozhodnutia počnúc od 23.11.2014 zdržiava v jej domácnosti, keď rešpektovala jej rozhodnutie a súhlasila s tým, aby ostala u nej a nevrátila sa ku otcovi. Je dostatočne vyspelá rozumovo, aj intelektuálne, aby vedela posúdiť, s ktorým z rodičov chce byť a nie je možné ju nútiť, aby ostávala proti vlastnej vôli u otca. Navštevuje 3. ročník gymnázia. Dohodla sa s otcom, že bude bývať u nej a preberie za ňu zodpovednosť a bude prispievať nad rámec súdom určeného výživného 250 Eur. Túto skutočnosť oznámila aj úradu práce, kde bol s F. spísaný dňa 21.11.2014 záznam. Dôvodom pre rozhodnutie dcéry bol fakt, že otec ju v marci 2013 silno udrel, utrpela otras, zamdlela, bol jej diagnostikovaný stav po traumatickom poškodení vnútorného ucha s poruchou sluchu, ktorá pretrváva doposiaľ. Začala sa otca báť, otec ju trestal, psychicky ju deptal, nadával jej, ponížoval ju pred spolužiakmi, znevažoval ju. Má strach z jeho agresívneho správania, vníma ho ako pomstu za to, že sa sťažovala na jeho správanie. Podala na neho trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví.

Mladšia dcéra V. ostala v režime striedavej starostlivosti, tento stav však nie je vyhovujúci a vhodný, trpí odlúčením od staršej sestry. Má podozrenie, že ju otec manipuluje proti nej, nakoľko jej prednáša teórie, že F. ostala jej a ona ostane ockovi. Tento prístup nie je správny, veľmi jej ubližuje, má si vyberať medzi rodičmi a sestrou a je nútená chrániť otca. Citovo ju vydiera, pred ňou hovorí, že je jedinou ženou jeho života, jediná žena, ktorá ho má rada. Spáva s otcom v jednej posteli, nemá svoj kútik na hranie, prípravu na vyučovanie. Kúpe ju, dotýka sa jej na intímnych miestach, čo jej už vadí, bude mať osem rokov. Navštevuje 2. triedu základnej školy, otec ju posiela samú ráno, s čím ona nesúhlasí, bojí sa o jej bezpečnosť, je výrazne menej pripravená počas týždňa u otca. Je nervózna, unavená, nesústredená,

plačlivá. Neustále sa obáva, aby sa otec nenahneval, aby ho nesklamala. Domáce úlohy sa snaží písať si v školskom klube, doma nemá pohodu, otec na ňu kričí.

Otec pracuje v Prahe, zamestnávateľ mu umožnil pracovať aj z domu, počas týždňa, keď nemá deti, odchádza do Prahy. Takto funguje už 12 rokov, neustále je pripojený na počítač, neodchádza z domu. Za počítačom trávi čas aj dcéra, nainštaloval jej množstvo hier, hrá sa do noci, tiež má tablet. Nechodí s ňou von, na vzduch, púšťa ju ku spolužiačke, aj počas víkendu, kedy by s ňou mohol aktívne tráviť čas. U nej má množstvo pohybu, aktivít, zapája obidve dievčatá do pomoci v domácnosti, učí ich praktickým veciam. V domácnosti

dva roky po rozvoде nevytvoril podmienky pre maloleté dieťa, vládne tam neporiadok, nečistota, zo šatníka vyliezajú húsenice, mravce, po celom byte lietajú mole, na stenách sú mnohopočetné stopy po zabitom hmyze, koberce neboli tepované dva roky.

Pred rokom začala s dcérami navštevovať klinickú psychologičku v Žiline, aby dcéry zvládli a pochopili ich rodinnú situáciu, najmä prístup otca, ktorý ju ako matku očierňuje, zhadzuje v ich očiach. Dcéra F.Í. sa opakovane vyjadřila, že u otca ostával len preto, aby V. s ním nebola sama, lebo sa o ňu bojí. Je nutné, aby obidve dcéry trávil čas spolu, aby nedošlo k ich oddeleniu. U otca sa prejavuje agresivita a pokiaľ by s ním V. ostávala sama, nie je zaručené, že jej otec neublíži, má o ňu obavy. Aj z vyjadrení F. je zrejmé, že v domácnosti otca nie je všetko v poriadku, dosvedčuje to aj zhoršenie správania a prospechu V. v škole, rozdiel v celkovej kondícii v týždni u nej a u otca. Potrebuje matku, sestru, ženský vzor, samozrejme rešpektuje aj postavenie otca v jej živote, v styku nebude nijako brániť. Zároveň chce zabrániť tomu, aby ju otec manipuloval, ovplyvňoval negatívne, zaťažoval ju do partnerských a vzťahových problémov medzi rodičmi. Je nepochybné, že prezentuje názory otca, jej vyjadrenia sú neadekvátne jej veku, životným skúsenostiam a výrazne ohrozujú jej psychiku a zdravý harmonický vývoj. Je potrebné dočasne upraviť výkon rodičovských práv a povinností do rozhodnutia vo veci samej. Bezprostredná hroziaca ujma maloletých dcér je v postupnom vážnom narušovaní citových väzieb medzi nimi navzájom, vo vzťahu medzi ňou ako matkou a V. vzhľadom na napätú situáciu medzi rodičmi a to sa dá nariadením predbežného opatrenia dočasne odvrátiť. Poukázala na nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS/35/01 zo dňa 20.9.2001.

K návrhu pripojila rodné listy maloletých detí, úradný záznam s mal. F. z úradu práce zo dňa 21.11.2014, list mal. F. zo dňa 23.11.2014, správu z neurologického vyšetrenia mal. F. dňa 17.4.2013 a ušného dňa 16.10.2013. Dodatočne dňa 17.12.2014 doložila správu z psychoterapeutických sedení u Mgr. Kollárovej zo dňa 16.12.2014.

2. Uznesením zo dňa 4.12.2014 súd ustanovil mal. F. a mal. V. pre konanie kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Súd po oboznámení sa s návrhom, s pripojenými listinnými dôkazmi, so správou kolízneho opatrovníka zo dňa 11.12.2014 a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 7C/26/2009, sp.zn. 20P/41/2009, sp.zn. 22P/139/2009, sp.zn. 12P/376/2010, sp.zn. 12P/122/2011, sp.zn. 8C/92/2011, sp.zn. 20P/246/2012 a sp.zn. 22P/171/2013 uznesením o predbežnom opatrení č.k. 20P/263/2014-29 zo dňa 2.1.2015 mal. F. dočasne zveril do osobnej starostlivosti matke do právoplatného rozhodnutia v konaní vo veci samej o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom, otcovi bola uložená povinnosť platiť na ňu výživné 250 Eur mesačne od 4.12.2014 k rukám matky a vo zvyšku, vo vzťahu k mal. V. súd návrh matky zamietol. Proti uzneseniu podala odvolanie matka a žiadala aj mal. V. dočasne zveriť do jej osobnej starostlivosti do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a otcovi uložiť povinnosť platiť výživné 200 Eur mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k jej rukám. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 9CoP/17/2015-53 zo dňa 26.2.2015 uznesenie okresného súdu potvrdil.

4. Návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 15.4.2016 matka žiadala, aby súd nariadil predbežné opatrenie podľa § 76 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým bude mal. V. zverená do jej osobnej starostlivosti, ona ju bude zastupovať a spravovať jej majetok až do rozhodnutia vo veci samej, styk otca bude prebiehať po dohode bez obmedzenia a otec bude povinný počnúc dňom právoplatnosti výroku určenia výživného prispievať na výživu maloletej 200 Eur mesačne vždy do 20-teho dňa v tom ktorom mesiaci vopred k jej rukám až do rozhodnutia vo veci samej. Uviedla, že účastníci sú rodičmi mal. V. a plnoletej F., pričom manželstvo rodičov bolo rozvedené, súd rozhodol o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, otec ju zabezpečuje každý páry týždeň kalendárneho roka v čase od nedele od 18,00 hod. a matka každý nepárny týždeň v rovnakom čase. Striedavá osobná starostlivosť sa v súčasnosti realizuje výlučne u mal. V., nakoľko toho

času plnoletá F. sa rozhodla počnúc od 23.11.2014 ostať u matky a na základe predbežného opatrenia bola dočasne zverená do osobnej starostlivosti matky do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Ohľadom mal.

V. súd návrh zamietol s odvolaním na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý uviedol, že samotná maloletá cítila potrebu tráviť rovnaký čas s otcom i s matkou a podľa prieskumu neboli v domácnosti otca zistené žiadne vážne skutočnosti, pre ktoré by V. mala byť zverená matke. Maloletá je veľmi spontánna, komunikatívna, pri pohovoroch pôsobila uvoľnene a nebol dôvod nič meniť na existujúcej úprave práv a povinností rodičov ku nej.

Otec na pojednávaní dňa 16.3.2016 požiadal súd o ustanovenie súdneho znalca - psychológa ohľadom vhodnosti ponechania mal. V. v striedavej starostlivosti, resp. jej zverenia do osobnej starostlivosti matky, rovnako kolízny opatrovník navrhol vykonanie tohto dôkazného prostriedku. Ich návrhy po roku a pol od podania návrhu nesie, podľa jej názoru, znaky účelovosti predlžovať súdne konanie vzhľadom na zamietnutie predbežného opatrenia vo vzťahu k mal. V. a teda zotrvávanie v režime striedavej starostlivosti. Súčasťou spisu je aj vyjadrenie V. zo dňa 28.1.2016, kedy sa priamo pred sudkyňou za prítomnosti kolízneho opatrovníka a staršej sestry bez akýchkoľvek problémov, spontánne a uvoľnene vyjadrila, že chce byť u matky. Toto rozhodnutie podporila aj plnoletá F., pre ktorú je dôvodom ostať u matky fakt, že ju otec 16.4.2013 silno udrel, utrpela otras, zamdlela a musela vyhľadať lekársku pomoc, odborná lekárka diagnostikovala stav po traumatickom poškodení vnútorného ucha s poruchou sluchu, ktorá pretrváva doposiaľ. Začala sa báť otca, trestal ju, psychicky deptal, nadával jej, ponížoval ju pred spolužiakmi, znevažoval ju a má strach z jeho agresívneho správania. Vo veci prebieha trestné konanie. Triedna učiteľka mal. V. vo vyjadrení zo dňa 29.2.2016 uviedla, že vníma maloletú, jej správanie v kontexte s prebiehajúcou SOS ako to prezentuje v škole a ako to na ňu vplýva. Rovnako jednoznačne vníma jej odlišné správanie, postoj a prístup počas týždňov u otca a u matky.

Ku dňu podania tohto návrhu došlo k zásadnej zmene u mal. V., od minulého týždňa má pocity na zvracanie, úzkostné stavy, je plačlivá. Po tom ako jej matka oznámila nariadenie znaleckého dokazovania, došlo u nej k zásadnej zmene v jej nálahe. Odmieta akékoľvek ďalšie psychologické preposudzovanie vzťahu k obojmu rodičom a nechápe prečo konanie trvá tak dlhú dobu a ešte trvať bude, nezvláda to, chce mať svoj kútik, domov, útočisko, stabilné zázemie. Aktuálne odmieta potravu, je vydesená, apatická, nechápe prečo má niekomu znovu opakovať svoj názor, keď ho už povedala sudkyňi. Dňa 13.4.2016 s ňou matka navštívila klinického psychológa, ktorá skonštatovala fóbio-úzkostnú fóbiu v detskom veku s poruchou emotivity zvýraznenou úzkostne vegetatívnou symptomatikou pri poruche adaptácie na náhle vzniknutú záťažovú situáciu. Matka vzhľadom na totálne odlišnú náladu a správanie dotazovala triednu učiteľku, podľa ktorej ku zmene v správaní V. malo dôjsť počas minulého týždňa, pobytu u otca tým, že stav sa zhoršil a pretrváva.

Má preto ako matka zato, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov. V prípade, že sa situácia nevyrieši, hrozí že dôjde k ujme na psychickom a následne aj fyzickom stave maloletej, ktorý môže mať vážne a trvalé následky na jej ďalší vývoj. Ona ako matka je schopná plnohodnotne sa postarať o dcéru, zabezpečiť všetky jej potreby, navyše kedy je plnoletá F. u matky a dcéry by mohli spolu tráviť čas, čo by rozhodne mal. V. pomohlo, sestru vníma ako veľkú autoritu, je to zrejme aj z rozhovoru u sudkyne. Aj s ohľadom na otcov prístup, na jeho návrh na nariadenie znaleckého dokazovania a jeho nariadenie zo strany súdu, je zrejme, že súdne konanie bude prebiehať ešte niekoľko mesiacov a dlhšiu dobu. Po túto dobu je nutné, aby sa V. upokojila, bola s matkou a s otcom sa podľa jej želania stretávala tak, ako jej to bude vyhovovať a ako si to bude želať, ako to samotná chce. Bezprostredne hroziaca ujma je v postupnom zhoršovaní psychického a fyzického stavu mal. V. aj s ohľadom, že súdne konanie potrvá určitý dlhší čas, prebieha od 4.12.2014. Podľa nálezu Ústavného súdu SR z 20.9.2001 pod mimoriadnou pozornosťou súdnych orgánov v konaniach, ktorých predmetom sú vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, nemožno rozumieť len kvantitatívny aspekt aktivity súdu, ale aj kvalitatívnu

stránku s ohľadom na predmet sporu a dôsledky rozhodnutia na ďalšie, často nie iba právne vzťahy účastníkov konania. Uvedené je konštatované aj judikatúrou štrasburských orgánov.

K návrhu pripojila vyjadrenie PaedDr. Jany Čvikotovej a správu z psychologického vyšetrenia mal. V. v Psychologickej klinike Univerzitetnej nemocnice Martin.

Zo správy triednej učiteľky mal. V. zo dňa 12.4.2016 mal súd zistené, že sa od polovice týždňa správa utiahnuto, je smutná, posedáva, nezapája sa do detských aktivít, rozpráva len keď musí a pomaly. Na otázky čo jej je, čo ju trápi odpovedala vyhýbavo alebo vôbec nie, sedela zahľadená do jedného bodu. Doteraz energické a živé dieťa je bez záujmu a bez života, zabúda si v škole veci. Aktuálne bola u matky, ktorá ju oslovila s otázkou ako sa správa v škole.

Zo správy PhDr. Gabriely Hollej z Psychiatrickej kliniky UNM z psychologického vyšetrenia mal. V. dňa 13.4.2016 mal zistené, že maloletá pri vyšetrení verbalizovala otvorene, pri verbalizácii na tému problémov bola pozorovaná úzkosť, plačlivosť, javila sa tenzne, neisto, vážne a úzkostne. Osobnostne je to dieťa s črtami extravertie, primeranej spôsobilosti komunikácie, ale i s črtami výraznej emočnej lability. Kombinácia týchto dvoch vlastností je rizikom pre emočne labilnejšie, impulzívnejšie reagovanie, najmä v nečakaných a záťažových situáciách. Má tendenciu veci analyzovať, podrobne preberať, úzkostne a ohrozujúco vnímať, čo pri nízkej miere skúseností a afektívne labilnejšom reagovaní vyvoláva zvýšenú senzitivitu a problémy na úrovni spôsobilosti adaptácie. Emotivita svedčí pre sklon k výkyvom v nálade podľa aktuálnej situácie, jednoznačne depresívne ladenie prítomné nie je. Jej stav sa psychologičke javil ako susp. úzkostná porucha pri nezvládnutí záťažových situácií.

5. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 30.10.2015 mal preukázané, že mal. V. pri zisťovaní jej názoru dňa 26.10.2015 uviedla, že striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov jej vyhovuje. Konštatovala, že rodičia majú rozdielne názory, o starostlivosti sa s nimi rozpráva, častejšie, takmer denne tému striedavej starostlivosti vyvoláva matka. Obidvaja rodičia s ňou aktívne trávia voľný čas, venujú sa jej, oblečenie nakupuje s obidvomi.

Prejavila záujem v prípade jej bežných chorôb zostať v starostlivosti matky a vyslovila pranie, že nechce svojimi vyjadreniami nahnevať mamu, ani otca. So sestrou trávia dostatok času, v poslednom období F. vidí menej, nakoľko chodí k matke vo večerných hodinách.

6. Z rozhovoru s mal. V. dňa 28.1.2016 v kancelárii sudkyne za prítomnosti plnoletej F. a kolízneho opatrovníka mal súd preukázané, že je tretiačka základnej školy a že chce byť u matky, nechce chodiť stále od matky k otcovi a naopak, lebo to má ako keby život v taškách, stále sa sťahuje. Myslí si, že si to dobre rozmyslela, rozprávala sa o tom aj s F.. F. uviedla, že ju nijako neovplyvňovala, V. je dosť rozumná a musí to byť tak, aby ona bola šťastná a spokojná. Veľakrát jej nerozumie, lebo si hovorí čo chce, je strašná suverénka, má svoju bublinu, svoj svet, ktorý je úplne niekde inde ako u nej, sú rozdielne, ale je praktická. Maloletá tiež uviedla, že mama jej ponúkla, že bude môcť chodiť k otcovi na návštevu. O konaní na súde jej povedala najprv mama, potom otec, riešia to viac s matkou. Otcovi povedala čo chce a on si nebol istý či jej matka dovolí k nemu chodiť.

Otec o mame hovorí, že klame a mama to hovorí o otcovi a ona nevie komu veriť, ale ani nemá pocit, že ju klamú, sú to predsa jej rodičia (to že takto hovoria rodičia potvrdila i F.). Stáva sa veľmi zriedka, že otec musí, keď je u neho, odísť. Rovnaké stanovisko zaujala aj v prehlásení, ktoré matka predložila na pojednávaní dňa 9.2.2016 a v ktorom uvádza, že trvá na tom čo povedala u sudkyne, chce bývať u matky a k otcovi chodiť kedy mu to bude vyhovovať a kedy ona bude chcieť.

7. Po oboznámení sa s návrhom, s pripojenými listinnými dôkazmi a s ostatnými dôkazmi v spise uznesením č.k. 20P/263/2014-260 zo dňa 13.5.2016 súd návrh matky o nariadenie predbežného opatrenia k mal. V. v celom rozsahu zamietol. Proti uzneseniu podala odvolanie matka, pripojila k nemu lekársku správu MUDr. Fedákovovej, podľa ktorej je matka evidovaná a liečená v jej psychiatrickej ambulancii, v roku 2012 absolvovala odvykaciu liečbu v CPLDZ Považský Chlmec a odvtedy dodržiava dôslednú abstinenciu od alkoholu. Tiež dve správy z psychologického vyšetrenia mal. V. dňa 13.4.2016 (uvedená vyššie) a dňa 25.5.2016, v ktorej psychologička konštatuje, že okrem prvého boli realizované ďalšie vyšetrenia dňa 25.4., 9.5. a 23.5.2016. Psychický stav maloletej sa postupne zlepšil, stavy úzkosti ustúpili a pretrváva senzitivita v hodnotení interpersonálnych situácií. Nejaví sa nutnosť pedopsychiatrického vyšetrenia.

8. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 5CoP/40/2016-283 zo dňa 26.7.2016 zmenil uznesenie tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým súd odovzdáva (zveruje) mal. V. do osobnej starostlivosti matky do právoplatného skončenia konania vo veci samej, otcovi určil predbežné neodkladné výživné 200 Eur mesačne k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti uznesenia, styk ponechal bez obmedzenia, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.8.2016, vykonateľnosť dňa 16.8.2016. Pri rozhodovaní zohľadnil dve zásadné skutočnosti a to vôľu mal. V. a veľmi dobré súrodenecké vzťahy s F. napriek vekovému rozdielu. Maloletá, ktorá ešte len dovŕši vek XX rokov, je na svoj vek veľmi vyspelé dievča s výbornými študijnými výsledkami. Prejav jej vôle jednoznačne vyplýva najmä z rozhovoru zákonnej sudkyne za prítomnosti staršej sestry a kolízneho opatrovníka v kancelárii súdu. V dôsledku nerešpektovania jej vôle, že chce žiť v prostredí, v ktorom žije staršia sestra, začala sa u nej prejavovať fóbicko-úzkostná porucha v detskom veku a svedčí o tom správa psychologičkej ambulancie. Došlo u nej k takej zmene pomerov, že bolo dôvodné nariadiť neodkladné opatrenie a

súčasne určiť výživné, ktoré je v súlade s jej odôvodnenými potrebami a možnosťami a schopnosťami otca a je dočasné a v nevyhnutnej miere. Nebolo zistené, že by bol nejaký problém v stretávaní otca s maloletou a matka prehlásila a súhlasila, aby styk ostal bez obmedzenia po dohode s ňou, súd nevidel dôvod upravovať neodkladným opatrením styk.

9. Súd v konaní vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, ich právnych zástupcov, medzitým plnoletej F. a kolízneho opatrovníka (čl. 106-111, 134-139, 217-222, 356-365, 402-409, 425-433), rozhovorom s mal. V. dňa 28.1.2016 u sudkyne za prítomnosti už plnoletej F. a kolíznej opatrovníčky (čl. 118-126), oboznámil sa s návrhmi, so správami kolízneho opatrovníka zo dňa 30.10.2015 a zo dňa 6.2.2017 (čl. 99-100, 354-355), so správou Mgr. Ďuríkovej, psychologičky RPPS zo dňa 10.3.2016 (čl. 176), s príjmovými, zárobkovými a majetkovými pomermi rodičov, s ďalšími listinnými dôkazmi vyžiadanými súdom, predloženými rodičmi a kolíznym opatrovníkom a s vyššie uvedenými spismi tunajšieho súdu.

10. Z pripojených spisov mal súd preukázané, že rozsudkom č.k. 8C/92/2011-151 zo dňa 20.3.2012 súd manželstvo E. Š. C. F. Š. rozviedol, mal. F. a mal. V. zveril na čas po rozvode do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá bude nasledovať po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku s tým, že otec je povinný zabezpečiť osobnú starostlivosť každý párny týždeň kalendárneho roka v čase od nedele 18,00 hod. a matka každý nepárny týždeň kalendárneho roka v čase od nedele 18,00 hod. s tým, že každý je povinný deti riadne pripraviť, každý bude deti zastupovať a spravovať ich majetok a otec je povinný platiť výživné na mal. F. 90 Eur a na mal. F. 70 Eur mesačne vopred k rukám matky vždy do každého 20-teho dňa v mesiaci.

Súd rozhodoval aj o návrhu E. Š. o rozvod manželstva podanom dňa 6.2.2009, ktoré konanie uznesením č.k. 7C/26/09-150 zo dňa 31.3.2011 zastavil titulom späťvzatia. Tiež o jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia o uložení povinnosti matke odovzdať mu maloleté deti, ktorý uznesením č.k. 20P/41/2009-31 zo dňa 20.2.2009 v celom rozsahu zamietol a na základe odvolania otca rozhodoval Krajský súd v Žiline, ktorý uznesením č.k. 5CoP/17/2009-62 zo dňa 17.3.2009 rozhodnutie zmenil tak, že nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp.zn. 7C/26/2009.

Návrh na úpravu práv a povinností podala aj matka dňa 19.5.2009, súd rozsudkom č.k. 22P/139/2009-106 zo dňa 20.11.2009 návrh matky zamietol, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti otca a matke uložil povinnosť platiť výživné na mal. F. a na mal. V. vo výške 30% životného minima na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom 20.11.2009 splatným vždy do 20-teho dňa vopred k rukám otca. Na základe odvolania matky Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 5CoP/9/2010-173 zo dňa 31.3.2010 rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil na ďalšie konanie. Vec bola právoplatne skončená uznesením č.k. 22P/139/2009-192 zo dňa 28.6.2010, ktorým na základe späťvzatia návrhu matkou konanie zastavil.

Uznesením č.k. 12P/122/2011-8 zo dňa 27.5.2011 súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, proti uzneseniu podala odvolanie matka a Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 7CoP/63/2011 zo dňa 12.8.2011 uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Súd rozhodoval aj o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým maloleté deti zverí dočasne do osobnej starostlivosti otca, keď uznesením č.k. 20P/246/2012-11 zo dňa 11.9.2012 zveril mal. F. a mal. V. do osobnej starostlivosti otca a následne uznesením zo dňa 24.10.2012 začal z úradnej povinnosti konanie o zverenie detí do osobnej starostlivosti otca. Uznesením zo dňa 27.2.2013 konanie zastavil a zrušil uznesenie o predbežnom opatrení, nakoľko rodičia na pojednávaní konanom dňa 27.2.2013 sa dohodli, aby sa obnovil stav vychádzajúci z rozsudku o rozvode manželstva.

Uznesením č.k. 22P/171/2013-53 zo dňa 15.10.2013 súd zastavil konanie o návrhu matky o zvýšenie výživného na maloleté deti.

11. V čase rozvodového konania rodičia žili v spoločnej domácnosti, matka sa z požívania alkoholu liečila ambulantne, podstúpila i ústavnú liečbu, dochádzalo k recidívam. Pri starostlivosti o deti pomáhali staré matky a sestra otca. Otec bol zamestnaný v IBM Česká republika, s.r.o., Praha, v roku 2011 mal priemernú čistú mesačnú mzdu 80.060,50 Kč - 3.255,82 Eur pri kurze 24,59 podľa kurzového lístka ECB. Matka bola zamestnaná v Jesseniovej lekárskej fakulte Martin Univerzity Komenského Bratislava, jej priemerná čistá mesačná mzda bola 836,36 Eur a na dohodu o vykonaní práce pracovala v Univerzitnej nemocnici Martin, kde mala priemernú čistú mesačnú mzdu 110,35 Eur.

12. V súčasnosti je matka zamestnaná u toho istého zamestnávateľa Jesseniova lekárska fakulta Martin UK Bratislava od 1.9.2005, od 1.9.2010 na funkčnom mieste docentky Kliniky infektológie a cestovnej medicíny, za rok 2014 mala priemernú čistú mesačnú mzdu 1.029,94 Eur, 1.642,88 Eur za rok 2015 a 2.225,35 Eur za rok 2016. Tiež v Univerzitetnej nemocnici Martin, kde mala za rok 2014 priemernú čistú mesačnú mzdu 498,81 Eur, 479,93 Eur za rok 2015 a 570,31 Eur za rok 2016.

S deťmi býva od 17.11.2016 v priestrannom 5-izbovom rodinnom dome v časti Stráne, obidve deti majú svoju izbu, dom je kompletne zariadený a súčasťou je i veľká záhrada. Výdavky sú 32 Eur elektrina, 90 Eur plyn, vodné a stočné 25 Eur, internet 15,49 Eur, digitálna televízia 15 Eur, RTVS 4,64 Eur. V súvislosti so zakúpením a zariadením domu spláca dva úvery V. L., hypotekárny 613,72 Eur plus poistenie 27,39 Eur a spotrebný 144,70 Eur. Dovtedy bývali v 2-izbovom byte v časti Sever v osobnom vlastníctve matky, kde boli výdavky SVB 152,11 Eur, elektrina 22 Eur, plyn 7 Eur, RTVS 4,64 Eur, internet 11 Eur, káblová televízia 9,13 Eur, ročne poplatok za komunálny odpad 25 Eur na osobu. Platí mobilné telefóny, sebe cca 17 Eur, F. 40 Eur paušál, 14,99 internet a 32,40 Eur splátka za zakúpenie mobilného telefónu., poistenie domu 74,82 Eur, životné poistenie v Uniqua 5,23 Eur mesačne, spláca leasing osobného motorového vozidla Opel Astra 3.928,20 Eur očne a poistenie 48,24 Eur. Do novembra 2016 splácala R. R. spotrebný bezúčelový úver 97,67 Eur, tiež úver na kúpu bytu V. L. 150,64 Eur.

Iné vyživovacie povinnosti nemá, vlastní rodinný dom s rozsiahlou záhradou a osobné motorové vozidlo.

13. Otec je zamestnaný v Českej sporiteľni, a.s., Praha v trvalom pracovnom pomere od 1.8.2015 na dobu neurčitú v pracovnom zaradení systémový špecialista, pracovisko Bratislava, prácu vykonáva z domu, za 5 mesiacov roka 2015 mal priemernú čistú mesačnú mzdu 3.038,54 Eur a 3.306,40 Eur za rok 2016. Predtým bol zamestnaný do 17.7.2015 u toho istého zamestnávateľa ako pri rozvoze IBM, k skončeniu došlo dohodou, bola mu vyplatená odmena 120.381 Kč, za rok 2014 mal priemernú čistú mesačnú mzdu 94.892,67 Eur - 3.446,13 Eur pri kurze 27,536, 146.395 Kč - 5.366,58 Eur pri kurze 27,279 Eur, kde výška je ovplyvnená vyplatenou odmenou.

Býva v 4-izbovom byte v jeho osobnom vlastníctve, kde sú výdavky mesačne SVB cez správcu 179,49 Eur, elektrina 30,50 Eur, káblová televízia 9,13 Eur, RTVS 4,64 Eur. Má aj ďalšie mesačné výdavky za chalupu na Lipovci, 84 Eur elektrina, za prenosný internet 14,50 Eur, za satelitnú televíziu a internet v byte a na chalupe cca 25 Eur. Ročne výdavky sú za poistenie domácnosti v Allianz-Slovenská poisťovňa 77 Eur, poistenie chalupy 70 Eur, vodné a stočné cca 26 Eur, miestne poplatky za komunálny odpad v byte 25 Eur na osobu. Platil si naposledy v novembri 2016 byt v Bratislave 250 Eur zapožičaný od kamaráta. Platil si do decembra 2016 životné poistenie v Generali poisťovni 66,39 Eur mesačne, v Allianz-Slovenská poisťovňa 48 Eur ročne, sporenie v Slovenskej sporiteľni na termínovom vklade 50 Eur, telefonické poplatky vrátane mobilu a internetu 50 Eur, ročne leasing vrátane poistenia ČSOB Leasing, a.s. 4.711,77 Eur, naposledy v decembri 2016. Spláca hypotekárny úver R. R. 356,90 Eur mesačne.

Platí mesačne výživné na deti, bežné na F. 370 Eur od septembra 2016, dovtedy 250 Eur, na V. 200 Eur od augusta 2016, dovtedy 70 Eur a úspory na osobitné účty po 100 Eur na každú. Okrem toho financuje aj ďalšie potreby detí, prispieva im na dovolenky, napríklad bol vo februári 2017 bol časť jarných prázdnin s mal. V. na Podbanskom, F. vo februári 2017 na týždňovú dovolenku v Rakúsku - lyžovačka 250 Eur, kúpil jej reproduktor za 300 Eur, laserovú tlačiareň na Vianoce, prispieva jej na dobíjanie lístka na RegioJet, jedna cesta 6,16 Eur, prispel na sedlo na koňa, dostávajú darčeky pri príležitosti sviatkov, dcére F. dáva stravné lístky v hodnote 80 Eur, financuje víkendové ubytovanie v Prahe. Stretáva sa s nimi, mal. V. trávi u neho každý druhý víkend od piatka do nedele, bola u neho aj cez veľkonočné sviatky v pondelok a v utorok, pomáha jej s prípravou do školy, niekedy je to v domácnosti matky.

Iné vyživovacie povinnosti nemá, vlastní byt, chalupu s rozsiahlou záhradou a osobné motorové vozidlo.

14. F. je v starostlivosti matky od 23.11.2014, je poslucháčka 1. ročníka Univerzity Cyrila a Metoda v Trnave, Fakulta masmediálnej komunikácie, odbor masmediálna komunikácia, forma bakalárska. Výdavky sú na učebnice, napr. angličtina 24 Eur, na členské v knižnici Fangliho 5 Eur, výpožičné sa neplatí. Stravuje sa vo fakultnej jedálni, lístky si kupuje v hodnote 20 Eur, tiež využíva stravné lístky od otca, zakupuje si potraviny a nimi zabezpečuje raňajky a večere. Ďalšie výdavky sú na cestovné, hlavne na taxíky v Trnave vzhľadom k tomu, že MHD nechodí často a štúdium má v rôznych častiach mesta, tiež na cestu domov každý týždeň, kde zľavnený študentský lístok na vlak platí 4,18 Eur v prípade vyčerpania kontingentu, inak neplatí. Býva v prenajatej jednej izbe a spoločných priestorov rodinného domu spoločne s ďalšou osobou, platí nájom 110 Eur, zaplatila depozit 110 Eur. Vo voľnom čase sa venuje už 12 rokov jazde na koni, aktuálne len víkendovo a bez výdavkov (priateľ je majiteľ ranču), predtým v podstate denne s výdavkami v priemere do 120 Eur mesačne na kováča, veterinára, krmivo,

čistenie, výstroj, do októbra 2015 platila za ustajnenie koňa 220 Eur mesačne, peniaze jej dávala matka, koňa predala za 6.000 Eur. Tiež chodí nepravidelne do fitness centra a venuje sa divadlu. Zdravotný stav je dobrý, nie je sledovaná v žiadnej odbornej ambulancii.

15. Mal. V. je v starostlivosti matky od 4.8.2016, je žiačkou 4. triedy Základnej školy A. Dubčeka na ul. Budovateľov v Martine, stravuje sa v školskej jedálni s platbou cca 20 Eur a chodí aj do školského klubu s platbou 17 Eur mesačne. Ďalšie výdavky sú na platbu triedneho fondu 10 Eur, na školské potreby a pomôcky, na akcie organizované školou, na školu v prírode 100 Eur. Navštevuje Základnú umeleckú školu F. Kafendu vo Vrútkach, výtvarný odbor s platbou 5 Eur na rodičovské združenie a 20 Eur školné polročne.

16. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

17. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie možné len na návrh.

18. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

20. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

21. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

22. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

23. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

24. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

25. Podľa § 62 ods. 4 prvá veta Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

26. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

28. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

29. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. Podľa článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (zákon č. 460/1992 Zb.) starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

31. Podľa článku 41 ods. 5 Ústavy SR rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu.

32. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie MZV ČSFR č. 104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

33. Podľa článku 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa každé dieťa je registrované po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť a pokiaľ to je možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

34. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

35. Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

36. Podľa § 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

37. Podľa článku 32 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon FZ ČSFR č. 23/1991 Zb.) rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Osobitná ochrana detí a mladistvých je zaručená.

38. Podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti ich vôli iba rozhodnutím súdu na základe zákona.

39. Súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a berúc do úvahy zistený a preukázaný skutkový stav rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozsudku, vo vzťahu k plnoletej F. konanie o zverenie do osobnej starostlivosti matky zastavil, otca zaviazal povinnosťou platiť výživné mesačne 350 Eur od 4.12.2014 a 450 Eur od 1.9.2016, z toho bežné výživné k rukám matky 250 Eur, resp. 350 Eur a 100 Eur na tvorbu úspor na jej osobitný účet vždy do 20-teho dňa

v mesiaci vopred, vo zvyšku návrh zamietol s tým, že otcovi nedoplatok na výživnom od 4.12.2014 do 30.4.2017 nevznikol. Vo vzťahu k mal. V. tak, že ju zveril do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal povinnosťou platiť výživné mesačne 300 Eur od 4.8.2016, z toho bežné výživné k rukám matky 200 Eur

a 100 Eur na tvorbu úspor na jej osobitný účet vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred s tým, že otcovi nedoplatok na výživnom od 4.8.2016 do 30.4.2017 nevznikol, súčasne upravil styk otca každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatku od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod. s výnimkou času letných prázdnin, kedy to bude od 16.7. od 9,00 hod. do 31.7. do 19,00 hod. a od 16.8. od 9,00 hod. do 31.8. do 19,00 hod., počas vianočných sviatkov a Nového roka každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 9,00 hod. do 25.12. do 18,00 hod., od 2.1. od 9,00 hod. do 4.1. do 18,00 hod., každý páry kalendárny rok od 26.12. od 9,00 hod. do 28.12. do 18,00 hod., od 31.12. od 9,00 hod. do 2.1. do 18,00 hod.. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky v ich vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a za stavu v čase vyhlásenia.

40. Pri rozhodovaní o zmene osobnej starostlivosti súd rešpektoval faktický stav založený súdnym rozhodnutím a názory obidvoch detí a pri rozhodovaní o výživnom zo zásady, že výživným má byť dieťaťu zabezpečená taká životná úroveň, ktorá zodpovedá sociálnemu postaveniu rodičov a ktorú by rodičia zabezpečovali, keby žili v spoločnej domácnosti a má plniť nielen základnú výživovacu povinnosť, ale má prispievať na celkový fyzický a psychický vývoj, do čoho je nepochybne potrebné zahrnúť záujmovú činnosť alebo výdavky spojené so zdravotným stavom.

U F., ktorá sa v priebehu konania stala plnoletou, súd vo vzťahu k osobnej starostlivosti konanie zastavil, lebo odpadol dôvod o tom rozhodovať.

U mal. V. pri rozhodovaní o zmene striedavej starostlivosti z týždňovej starostlivosti oboch rodičov na osobnú starostivosť matky vychádzal v prvom rade z jej názoru a prania, ktorému venoval náležitú a zodpovedajúcu pozornosť, keď sa nachádza od začiatku augusta 2016 na základe súdneho rozhodnutia v každodennej starostlivosti matky. Maloletá vzhľadom na svoj vek, intelekt a rozumovú vyspelosť opakovane vyjadrila samostatne svoj názor, jasne formulovala svoje stanovisko a toto sa od konca januára 2016, kedy ho vyslovila pred sudkyňou, nezmenilo. Rovnako na svojom názore zotrvala aj pri rozhovore u kolízneho opatrovníka vo februári 2017, kde sa tiež jednoznačne vyjadrila, že chce zostať u matky, ale chce sa aj pravidelne stretávať so svojim otcom podľa toho ako to bude cítiť a chcieť. Tento jej názor nebol zohľadnený výhradne a automaticky, ale osvojil si ho aj súd a v súlade s ním rozhodol, posúdil že je to v jej najlepšom a zvrchovanom záujme. Potom je dôvodné, aby ho otec rešpektoval a nielen si ho vypočul. Aj kolízny opatrovník doporučil zverenie do osobnej starostlivosti matke, u maloletej ide o vyspelé dieťa čo sa týka veku a intelektu Rovnako sestra F. za najlepšie riešenie považuje zverenie mal. V. matke, lebo sú u nej spokojné, cítia sa tam dobre a je lepšie, aby bola fixne u matky, ako by mala „behať“ od jedného rodiča k druhému. I keď obmedzene je aj so sestrou, pričom obmedzenie je spôsobené štúdiom F. na vysokej škole mimo miesta bydliska a tým, že časť svojho voľného času trávi i so svojim priateľom. Matka zlepšila komplexne bytové podmienky pre zabezpečenie zodpovedajúcej starostlivosti tým, že zakúpila a zariadila s pomocou úverov rodinný dom, v ktorom s dcérami žije a kde majú vytvorené všetko potrebné.

41. Vo vzťahu k úprave styku matka nemá problém, aby sa otec s maloletou stretával v súlade s jej potrebou a preto súd len rámcovo upravil styk s tým, že ho ponechal aj na dohode rodičov, najmä počas bežného pracovného týždňa, kedy má maloletá rôzne záujmové aktivity, ktoré sa môžu meniť. Maloletá je rada v spoločnosti otca, že môže byť s ním, že jej pomáha s prípravou do školy, rozvíja jej záujmy. Rodičia spolu komunikujú a je len na nich, aby komunikácia bola primeraná a zodpovedajúca záujmom ich detí, je dôvodné vyžadovať od nich primeraný a zodpovedný prístup nielen k sebe navzájom, ale v prvom rade musia myslieť na ich deti, najmä na mal. V., na jej primeraný citový a mravný vývoj, na rozvoj jej osobnosti, k čomu sú určené aj povinnosti, k plneniu ktorých ich súd zaviazal.

42. Súd chápe aj postoj otca, ktorý dlhodobo zabezpečoval bez pomoci matky každodenné potreby detí, lebo pre matku boli dôležité iné veci. Našťastie matka dokázala svoje správanie a požívanie alkoholu dostať pod kontrolu, čo nie každý dokáže a určite to pozitívne chápu aj deti a je dôležité, aby to tak zostalo. Rovnako súd nepochybuje o tom, že otec by dokázal zabezpečiť starostivosť a primeranú výchovu mal. V., keď i po rozhodnutí súdu môže pozitívne vplývať na jej výchovu a všestranný rozvoj, určite nie je vylúčený zo starostlivosti a z vyjadrení matky počas konania je nepochybné, že to otcovi umožní v čo najväčšom rozsahu, lebo je to v záujme maloletej. Podieľanie sa na výchove tým, že sa bude s ňou učiť, je len určitá časť z povinností, ktorý zahrňuje pojem „výchova a starostivosť“, ale určite je dôležitá a matka ju otcovi bude umožňovať. F. ostala u matky a vzťahy s otcom ostali zachované, otec jej všestranne pomáha a takto by to malo byť i u mal. V., hoci jej bezprostrednú a každodennú osobnú starostivosť bude zabezpečovať matka.

43. Pri určovaní výživného súd vychádzal z odôvodnených potrieb detí, z reálneho stavu plnenia vyživovacej povinnosti otcom a jeho možností, schopností a majetkových pomerov. Výživné zodpovedá odôvodneným potrebám detí, ich veku, uspokojovaniu bežných hmotných potrieb ako je strava, ošatenie, obutie, hygienické a kozmetické potreby a uspokojovaniu výdavkov spojenými s prípravou na budúce povolanie štúdiom na vysokej škole u F. a s plnením povinnej školskej dochádzky u mal. V.. Tiež s ich záujmovými aktivitami, ktoré sú tiež súčasťou výživného. Otec je v priaznivej finančnej situácii a je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť súdom učené výživné vrátane tvorby úspor z príjmu viac ako 3.000 Eur. Výživné určil u plnoletej F. od 4.12.2014 a u mal. V. od 4.8.2016, odkedy sú obidve deti v priamej a každodennej starostlivosti matky. Vzhľadom k tomu, že F. je plnoletá, výživné bude platené k jej rukám. Otec u obidvoch detí určené výživné platil a preto mu nevznikol nedoplatok, bolo to preukázané aj výpoveďami rodičov a plnoletej F..

44. Je potrebné na záver uviesť, že ďalšie navrhované dôkazy vrátane znaleckého dokazovania, vypočítania psychologičky či triednej učiteľky súd nevyhodnotil ako dôvodné, lebo bol dostatok iných dôkazov, ktoré pri komplexnom posúdení boli dostačujúce pre rozhodnutie vo veci, pričom dôležitá bola i vôľa a názor mal. V., ktorý jednoznačne a opakovane po dlhšiu dobu prezentovala, keď striedavá starostlivosť jej nevyhovuje a nie je v jej záujme. Znalecké dokazovanie by len predĺžilo rozhodovanie vo veci a podľa názoru súdu by neprinieslo nové skutočnosti rozhodujúce pre rozhodnutie a pôsobilo by stresujúco na maloletú a negatívne na vzájomne vzťahy. Vzhľadom k pôvodnému rozhodnutiu sudkyne o opätovné vypočítanie maloletej a vzhľadom na jej nedostavenie sa a odôvodnenie jej neúčasti, nakoniec súd od dôkazu upustil, lebo svoj názor vyjadrila u kolízneho opatrovníka vo februári tohto roka, je rovnaký ako predtým a je nepochybné, že dokáže svoju skutočnú vôľu prejavíť a táto musí byť rešpektovaná. V konaní nebolo preukázané ovplyvňovanie maloletej matkou, či starou matkou ako konštatoval otec, že sa bojí a nemá vôľu odporovať matke.

45. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 23 ods. 2 C.m.p.) a nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 362 C.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 C.s.p. - ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 C.m.p.).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 C.m.p.).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. C.m.p.).